

MALATYA MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ

Öğr. Gör. Müslüm Aydın
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
muslum.aydin@inonu.edu.tr

Öğr. Gör. Kürşat Kaya
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
kursat.kaya@inonu.edu.tr

Öğr. Gör. Buğra Kağızmanlı
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr

Öğr. Gör. Alper Tunga Özgüler
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr

Özet

Son yıllarda üzerinde durulan, ekonomik ve toplumsal gelişmenin itici gücü olarak nitelendirilen girişimcilik, ülke kalkınmasında önemli bir yer tutmaktadır. Girişimcilik, ekonomik büyümenin hızlandırılmasında, yeni endüstrilerin ortaya çıkmasında, toplumun değişim ve gelişim sürecinde oldukça işlevseldir. Bu amaçla dünyanın her yerinde girişimcilik desteklenmekte ve üniversitelerde girişimcilik dersleri verilmektedir.

Bu çalışmada, İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik ruhları ve yetenekleri irdelenmiştir. Araştırmanın sonucunda Malatya Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik üzerine düşünceleri ve girişimci olabilme yönünde yeterlilikleri saptanmıştır.

Örneklem olarak seçilen, İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin, girişimcilikle ilgili görüşleri, hazırlanan anketin cevaplandırılmasıyla elde edilmiştir. Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin girişimcilik eğilimleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Girişimcilik, meslek yüksekokulu, öğrenci.

ENTREPRENEURSHIP TRENDS OF MALATYA VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

Abstract

Entrepreneurship, which has been mentioned in recent years and is considered as the driving force of economic and social development, has an important place in the development of the country. Entrepreneurship is highly functional in the change and development processes of society, in accelerating economic growth, in the emergence of new industries. For this purpose, entrepreneurship is supported all over the world and entrepreneurship classes are given in universities.

In this study, entrepreneurship spirits and talents of students studying at Inonu University Malatya Vocational School were examined. As a result of the research, the abilities to be entrepreneur and

thoughts on entrepreneurship of students who are studying at Malatya Vocational School have been determined.

The opinions of the students on entrepreneurship who were selected as the sample and are studying at Inonu University Malatya Vocational School achieved by answering the questionnaire prepared. According to the results of questionnaire, the entrepreneurship tendencies of the students were determined.

Key Words: Entrepreneurship, vocational school, student.

GİRİŞ

Günümüzde daha fazla önem kazanan girişimcilik olgusu, hem akademik anlamda hem de uygulamada giderek daha fazla yer almaktadır. Bu durumun sebeplerine bakıldığında sürekli gelişen iş çevresinin cazibesi ve sabit ücretli işlerin olumsuz yönlerinin ön plana çıkması düşünülebilir. Bu anlamda genç ve dinamik bir nüfus yapısına sahip olan ülkemizin, girişimci nitelikteki bireyleri doğru bir şekilde yönlendirilmelidir.

Genel anlamda girişimci, toplumun ihtiyaç duyduğu, dolayısıyla talep edilebilir bir malı veya hizmeti bulup onu üretmeye girişen ve yaratıcılığı ile buna ön ayak olan, üretim faktörlerini ele geçirip birleştiren, kar amacı güden ve risklere katlanan kişi olarak tanımlanabilir.

Halk arasında yalnız parası olanların girişimci olabildikleri konusunda oldukça yaygın, ancak yanlış olan bir kanı bulunmaktadır. Bu durum hayalleri veya projeleri olan gençlerin şevk ve isteklerini kırmaktadır. Dinamik, atılgan, yaratıcı güçleri olan ve iş bitirici niteliklere sahip öğrencilerin bu eğilimlerini ortaya çıkarmak ve onları cesaretlendirmek zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada, Malatya Meslek Yüksekokulunda eğitim gören gençlerin girişimci özelliklere sahip olup olmadığını ortaya çıkarmak amacı düşünülmüştür.

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, Malatya Meslek Yüksekokulunda ikinci sınıftaki öğrenim gören normal ve ikinci öğretim öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini tespit etmektir.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, müdahale edilmeksizin kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda ikinci sınıfta aktif öğrenim gören normal ve ikinci öğretim öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem 594 öğrencisinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Meslek yüksekokulunda öğrenim gören normal ve ikinci öğretim öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini tespit amacıyla, 594 öğrencinin katıldığı, toplam 8 sorudan oluşan anket çalışması yaptırılmış ve verilen cevapların istatistiksel analizleri yapılmıştır.

Verilerin Çözülmesi

Her soru için alınan sonuçlar tablolar halinde verilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz

türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtılabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Malatya Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerine yapılan anket sonucunda öğrencilerin girişimcilik eğilimleri anket sonucunda ortaya çıkmıştır.

BULGULAR

Malatya meslek yüksekokulu bulunan 2. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirdiğimiz anket sonucu elde ettiğimiz bulgular bu bölümde sunulacaktır. Ankete, 378'si erkek ve 216'sı bayan olmak üzere toplam 594 öğrenci katılmıştır.

Ankete katılan toplam 594 öğrenciye yöneltilen "Girişimcilikle ilgili daha önce herhangi bir kurs ya da ders aldınız mı?" soruya öğrencilerin %17 si "Evet", %83 'ü "Hayır" diye cevaplamıştır. Öğrencilerin verdiği cevaplar göz önüne alındığında çok büyük bir kısmı daha önce girişimcilikle ilgili yönlendirilmemiştir.

"Aileniz veya yakın çevrenizde kendi işini kuran ve yürüten birisi var mı?" diye yöneltilen anket sorusuna öğrencilerin %57'si evet diye cevaplarırken %43'ü hayır diye cevaplamıştır. Bu anket sorusuna verilen cevaplarda öğrencilerin çoğunluğunun ailesinde veya yakın çevresinde mutlaka birilerinin ticaretle uğraşmış olduğunu göstermektedir. Bu sorunu sonrasında ise yönelttiğimiz "Kendi iş yerinizi açmayı düşünüyor musunuz?" şeklindeki soruya ise öğrencilerin %55'i evet diye, %45 'i ise hayır diye cevaplamışlardır. Bu iki soru birlikte değerlendirildiğinde ailesinde ticaretle uğraşan birilerinin olması öğrencilerinde aynı yolu izleme eğiliminde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Ankete katılan öğrencilerimizin %53'ü 18-20 yaş aralığında, %40'ı 21-25 yaş aralığında yer alırken %5'i 26-30 yaş aralığında, %2'i 31-35 yaş aralığında ve %1'i 36 yaş ve üzeri yaş grubunda yer almaktadırlar. Bu durum öğrenci profili açısından genç ve dinamik bir örneklem kümesi oluşturmaktadır. Ankete katılan öğrencilere yöneltilen sorulardan anlaşıldığı kadarıyla; %11'inin babası memur, %10'unun babası esnaf, %35'inin babası serbest meslek sahibiyken, %14'ünün babası çiftçi ve %30'unun babası diğer diye tanımlanan grup içerisinde yer almıştır. Öğrenci ailelerinin gelir durumları az gelirli ve yoksul grubu oluşturmaktadır. Öğrencilere yöneltilen "anneniz çalışıyor mu?" şeklindeki soruya %93'ü hayır diye cevaplarırken, %3'ü kamuda çalıştığını ve %4'ü de annesini özel sektörde çalıştığını belirtmiştir. Ankete katılanlara yöneltilen "Kamuda çalışıyorsanız elinize yüklü bir miktar para geçse istifa edip bir iş kurmayı düşünür müsünüz?" diye sorulan soruya %35'i evet , %55'i hayır diye cevaplamıştır. Bu soruya %10 oranında diğer şeklinde cevap verilmiştir. Diğer diye cevap veren öğrenciler kamudaki güvenli iş imkânını kaybetmeden parayı değerlendirmeyi belirtmişlerdir.

Tablo 1: Ailenizin Yaklaşık Geliri Ne Kadar?

	n	Yüzde
1000 TL den az	78	13
1000-1600 TL	213	36
1600-2000 TL	96	16
2000-3500 TL	132	22
3500-5000 TL	54	9
5000 TL den fazla	21	4
Genel Toplam	594	100%

Yukarıdaki tabloda da anlaşılacağı üzere ankete katılan öğrencilerimiz orta ve alt seviye gelir durumuna sahip ailelerin çocuklarından oluşmaktadır.

Tablo 2: Kendi İş Yerinizi Neden Açmak İstiyorsunuz?

	n	Yüzde
Daha çok para kazanmak için	66	11
Başka birisinin işinde çalışmaktan hoşlanmadığım için	267	45
Meslekte ün kazanmak için	96	16
Mesleğimde iş olanağının az olması nedeniyle	60	10
Diğer	105	18
Genel Toplam	594	100%

Günümüz insanların daha fazla özgür olma istekleri, ankete katılan öğrencilere yönelttiğimiz kendi iş yerinize sahip olup olmamakla alakalı soruya verdikleri yanıtta daha iyi anlaşılabilir. Ankete katılan öğrencilerin yarısına yakını kendine ait bir iş yeri açmak eğiliminde oldukları görülmektedir.

Tablo 3: Mezun Olduktan Sonra Bir Anda Yüklü Bir Miktar Paraya Sahip Olsanız Nasıl Değerlendirirsiniz?

	n	Yüzde
Mesleğimle ilgili iş kurardım	285	48
Yatırım yapardım (Konut, borsa, altın, faiz, ...vs)	240	40
Keyfi olarak harcardım	18	3
Diğer	51	9
Genel Toplam	594	100%

Öğrencilerimize "Mezun olduktan sonra bir anda yüklü bir miktar paraya sahip olsanız nasıl değerlendirirsiniz?" şeklinde sorduğumuz anket sorusuna % 48 oranında mesleği ile ilgili bir iş yeri açmayı düşündüklerini belirtirken %40 gibi orandaki öğrencilerimiz ise yatırım yapmayı seçmiştir. Yatırım yapmayı seçen gruptaki öğrencilerin risk almayı pek düşünmediklerini ancak %48'lik grupta olan öğrencilerin girişimci bir ruha sahip olduklarını ve risk alarak kar etmeyi düşündükleri anlaşılıyor.

Tablo 4: Öğrenciyken Bir Anda Yüklü Bir Miktar Paraya Sahip Olsanız Nasıl Değerlendirirsiniz?

	n	Yüzde
Mesleğimle ilgili iş kurarım	120	20
Yatırım yaparım (Konut, borsa, altın, faiz, ...vs)	336	57
Keyfi olarak harcarım	78	13
Diğer	60	10
Genel Toplam	594	100%

İkinci soruya benzer şekilde sorduğumuz soruda ise öğrenci iken yüklü bir miktar parayı nasıl değerlendirirsiniz şeklinde sorduğumuzda ise büyük bir çoğunluk risk almayarak parayı yatırım yaparak değerlendirmeyi seçmiştir. %20'lik bir kısım ise mesleği ile ilgili bir iş kurmayı tercih etmiştir. Diğer olarak seçilen %10'luk kısım ise parayı eğitimi veya ailesi ile harcamayı seçmiştir.

Tablo 5: Hangi Sektörde İş Yeri Açmayı Düşünüyorsunuz?

	n	Yüzde
Mezun olduğum alanda	348	59
Popüler olduğumu düşündüğüm alanda	99	17
Babamın işlerini devralmak	24	4
Fon destekli herhangi bir alanda	33	6
Diğer	90	15
Genel Toplam	594	100%

Öğrencilerimizin geleceğe dair girişimcilik planlarını ortaya çıkarmak amacıyla sorduğumuz "Hangi sektörde iş yeri açmayı düşünüyorsunuz" diye sorulan soruya %59 oranında öğrenim gördükleri alan diye seçmişlerdir.

Tablo 6: Öğrenci İken Para Bittiğinde Ne Yaparsınız?

	n	Yüzde
Yarı zamanlı (part time) iş ararım	201	34
Ailemden veya akrabalarımın para isterim.	258	43
Anlık geçici iş bulurum.	75	13
Diğer	60	10
Genel Toplam	594	100%

Anketi gerçekleştiren öğrencilerimiz parası bittiğinde ne yaparsınız anket sorusuna yarısına yakını bir tüketici gibi davranmış ve ailesi veya akrabasından istemeyi seçmiştir. Ancak %34 oranında öğrenciler girişimci eğilimlerini ön plana çıkararak yarı zamanlı iş bularak parasal ihtiyacını giderme yolunu seçmiştir.

Tablo 7: Öğrenim Döneminizde Ticaretle Uğraşır mısınız?

	n	Yüzde
Hayır	321	54
Sanal ortamda ticaretle uğraşıyorum.	18	3
Yarı zamanlı (part time) çalışıyorum	60	10
Bir şeyler alıp satıyorum	54	9
Anlık para kazanacak işler yapıyorum	90	15
Diğer	51	9
Genel Toplam	594	100%

Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu boş zamanlarında ticaretle uğraşır mısınız sorusuna hayır cevabını vermiştir. Anlık para kazanacak işlerde çalışırım seçeneğini seçen öğrencilerin oranı %15 olmuştur.

Tablo 8: Elinizde Yüklü Bir Miktar Paranız Olsa Ve Aynı Zamanda Özel Sektörde Ciddi Bir İş Teklifi Alsanız Ne Yaparsınız?

	n	Yüzde
İş teklifini değerlendiririm.	288	48
Kendi iş yerimi açarım.	243	41
Diğer	63	11
Genel Toplam	594	100%

"Elinizde yüklü bir miktar paranız olsa ve aynı zamanda özel sektörde ciddi bir iş teklifi almanız ne yaparsınız?" diye sorulan anket sorusuna öğrencilerin yarısına yakını iş teklifini değerlendirmeyi düşünürken, kendi iş yerini açmayı seçerek elindeki parayı değerlendirmeyi seçmiştir. Ankete katılan öğrencilerden %11 'i ise diğer seçeneğini seçerek, iş teklifini değerlendirmeyi, para ile de yatırım yapmayı seçmiştir. Bir kısım öğrenci ise iş teklifini değerlendirmeyi parayı da keyfi olarak harcamayı seçmiştir.

Tablo 9: Kamuda Çalışıyorsunuz Elinize Yüklü Bir Miktar Para Geçse İstifa Edip Bir İş Kurmayı Düşünür müsünüz?

	n	Yüzde
Evet	207	35
Hayır	324	55
Diğer	63	11
Genel Toplam	594	100%

Kamuda çalışırken elinize yüklü bir miktar para geçse istifa edip iş kurmayı düşünür müsünüz şeklinde sorduğumuz soruya öğrencilerin %55 'i "hayır" seçeneğini seçerken %35'lik bir kısım "evet" seçeneğini tercih etmiştir. Diğer seçeneğini seçen %11'lik kısım ise kamuda çalışıp parayı yatırım yaparak veya taşınmaz olarak değerlendirmeyi seçmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmayla, Malatya Meslek Yüksekokulunda bulunan 2. sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri araştırılmıştır. Çalışmada öğrencilere anket gerçekleştirilmiş olup, katılan öğrenciler ankete yanıtarken, gereken önemi vermiştir. Anket sonucunda öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini, ticarete bakış açılarını ve girişimcilik eğilimleri konusunda yönlendirilip yönlendirilmediklerini tespit edilmiştir. Öğrenciler bu tür çalışmaların kendileri açısından memnuniyetle karşıladıklarını dile getirmişlerdir.

Okulumuz bünyesinde girişimcilikle ilgili bir ders bulunmamakta olup ankete katılan öğrencilerde genel olarak herhangi bir yerde girişimcilik eğitimi almadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerimizin büyük bir çoğunluğu genç ve dinamik diye nitelendirebileceğimiz 18-25 yaş grubunda olan öğrencilerdir. Bu öğrencilerin birçoğu herhangi bir yerde çalışmamakta ve yaşları itibarıyla girişimcilik konusunda yeterli tecrübeye sahip değildir. Bu konuda öğrencilere bilgi vermek ve yönlendirmek açısından girişimcilik dersinin olması veya kurslar düzenlenmesi faydalı olacaktır. Bu sayede öğrenciler kendi iş yerlerini kurmada bilinçli ve planlı olmaları sağlanabilir. Ankete katılan öğrencilerin birçoğunun ailesi veya yakın akrabaları ticaretle uğraşmakta olduğunu belirtmekte olup buna rağmen kendi mesleklerinde iş kurmak ve konuda girişimcilik eğitimleri almak istediklerini belirtmişlerdir. Hatta çoğu öğrenci aile ve akrabalarının işlerini devralmak istememektedir. Öğrencilerin çoğu paraları bittiğinde aile ve akrabalarında para almayı tercih etmişler ve aynı zamanda ticaretle para kazanmayı tercih etmemişlerdir. Bu durum öğrencilerin tüketici bir yapıya sahip olduklarını göstermektedir.

Ankete katılan öğrencilerin ellerine yüklü bir miktar para geçtiğinde, öğrenci oldukları dönemde yatırım yapmayı tercih ederlerken, mezun olduktan sonra meslekleri ile ilgili iş kurmayı tercih edecekleri ortaya çıkmıştır. Öğrenciler gelecekte kamu veya özel sektörde çalışırken ellerine yüklü bir miktar para geçtiğinde, bu parayı risk alıp kendi iş yerini açıp ya da ticaretle kullanmaktansa, risk oranı düşük ve az getirili işlerde veya yatırımlarda değerlendirmeyi düşünmüşlerdir. Öğrenciler bir iş sahibi olduktan sonra risk almayarak mevcut durumunu korumaya çalışıyor. Bu durum gösteriyor ki ankete katılan öğrencilerin girişimci eğilim oranının düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Not: Bu çalışma 10- 12 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 9'uncu Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi'nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (17. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (2.baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Koca, Z., Özgüler D. & Özgüler D. (2015). İnönü Üniversitesi Arapgir Meslek Yüksekokulu kız öğrencilerinin işe girme veya iş kurma istekleri üzerine bir araştırma. *4'üncü Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu*, 1(ss. 194-202).